

Segundo Bru, de conseller a opositor

Segundo Bru s'estrenà l'any 81, en aquell Consell de coalició presidit per l'ucedista Enrique Monsonís. Procedent del PSPV, havia entrat al PSOE just quan tocava, i tenia ja un cert prestigi com a professor d'Història del pensament econòmic a la facultat de Dret de València. Des d'aleshores ha estat conseller d'Indústria i Comerç, primer, i d'Indústria, Comerç i Turisme, més endavant, en una carrera política que semblava incombustible fins fa tres setmanes, quan presentà la seua dimissió voluntària per tal de tornar a la Universitat.

«La gestió diària crema», diu, tot i que poques vegades al llarg d'aquest temps ha perdut el posat cordial, subtilment cínic —o potser només ferotgement irònic— que tan atractiu el fa, i no només per a la premsa.

La reconversió industrial a Sagunt, la hipotètica vinguda de la Disney al País Valencià, la polèmica normativa d'horaris comercials i la creació de l'Impiva han estat algunes de les fetes del seu mandat, durant el qual s'ha mantingut en una posició fèrria, bé que dialogant. Ha tingut, òbviament, ofertes de Madrid. «Vine ací, em deien, que el clima és millor que a València, sec a l'hivern i sec a l'estiu. ¿Bo? Bo per a assaonar pernils, és el que és. Jo no sóc un pernil; a mi, Madrid em mata». I s'ha quedat. No serà, com es digué fa mesos, el president de la Caixa d'Estalvis de València —«d'això, no en parlem»— però és possible que aconseguisca, a finals de la primavera, ser catedràtic. L'exercici del

«Quan m'increpaven, no m'ho prenia de manera personal».

Reconversió industrial, Impiva, Llei de Comerç... un currículum respectable, sens dubte, el que portarà Bru a les oposicions a catedràtic que prepara aquests dies. Conseller d'Indústria durant els últims sis anys, dimití fa tres setmanes a fi de tornar a la Universitat..

Fúlvia Nicolàs i Rafa Castelló

poder, però, es queda en casa: la seua dona, Clementina Ródenas, segueix sent regidora d'Hisenda a l'Ajuntament de València.

—*El seu període com a conseller d'Indústria i Comerç, des del 81, i d'Indústria, Comerç i Turisme, després, ha coincidit amb una etapa de forta crisi a la indústria valenciana.*

—*La valenciana, i l'espanyola, l'europea, la mundial...*

—*Així, doncs, el període que espera al nou conseller, Andrés García Rèche, potser serà tan complicat com el que passà vostè...*

—*Bé, ara no hi ha conflictes grossos, però la gestió és més complicada, la maquinària és més complexa que quan jo vaig començar. Quan entrarem*

Cebrià Ciscar, Felipe Guardiola i jo en el primer Consell de coalició, encara amb la UCD, només hi havia cinc persones treballant a la conselleria, i un pressupost de 22 milions. Ara ja hi ha vora les cinc-centes persones i uns 5.000 milions de pessetes; així, la cosa és bastant complicada.

—*Una de les acusacions que li han fet més sovint és que, com a conseller, ha fet de simple gestor de la política industrial del govern central, sense dissenyar una política d'acord amb les especials circumstàncies valencianes.*

—Això no és veritat, en absolut. Mira l'Impiva, per exemple, que és un cas únic a l'estat... No, en absolut.

—*¿Ha tingut conflictes, amb els successius ministres d'Economia i d'Indústria del govern central?*

—Sí, és clar. Quan diverses administracions coincideixen sobre un mateix àmbit, el conflicte és normal. Hi ha interessos distints, senzillament. Ara, no sé quins conflictes poden haver estat

més forts... N'hi ha un, encara d'actualitat, que és la regulació de la Llei de Comerç, en què s'ha fet palès que la política comercial de la Generalitat és autònoma i autòctona, i no està en les línies que una part de l'equip ministerial voldria aplicar. També hi ha conflictes en temes d'índole menor, com el de la instal·lació o no de la SIV —Societat Italiana del Vetro— a Sagunt... Però, en general, s'han resolt favorablement.

—*¿Amb quin ministre ha tingut més enfrontaments?*

—Amb Solchaga, clar.

—*¿Ja des dels inicis de la reconversió siderúrgica a Sagunt?*

—Sí, des d'aleshores, però coses més de forma que de fons, no problemes greus. Solchaga, com és públic i notori, a vegades pateix d'una certa incontinència verbal, que després no es correspon amb la política que aplica. De tant en tant, feia alguna declaració tremendista que només portava a com-

plicar la situació, i no contribuïa gens a portar la calma a un procés bastant intranquil·litzador per ell mateix.

—*I vostè, ¿quan va recuperar el son que digué que havia perdut durant el conflicte d'Altos Hornos?*

—Jo sempre he dormit molt bé. Poquet, però bé.

—*La reconversió fou dissenyada a nivell estatal. ¿Quines diferències de tractament es van aplicar ací?*

—Es tractava d'una reconversió sectorial, i els sectors industrials no tenen fronteres geogràfiques; així, era lògic. El que nosaltres vam aportar, i funcionà tan bé que ha estat posteriorment el model segons el qual s'han creat les ZUR —Zones d'Urgent Reindustrialització—, és la Comissió de Promoció Econòmica de Sagunt. Amb ella gestionàrem la creació de llocs de treball alternatius, amb una oficina vinculada o dependent directament de la Conselleria, i amb personal nostre. Aquest model de comissió, amb una part interministerial, en la qual participen diverses direccions generals, i autonòmica, professionalitzada, i amb un gerent, presidida a la vegada pel secretari general tècnic del Ministeri d'Indústria i per mi, fou el model que proposàrem per tirar endavant el tema de la reconversió siderúrgica, en la vessant de la recol·locació, de la reindustrialització. Un model que s'ha demostrat que funciona.

—*¿Incloses les incidències posteriors de les indústries allí instal·lades, algunes de les quals han acabat tancant o amb problemes greus?*

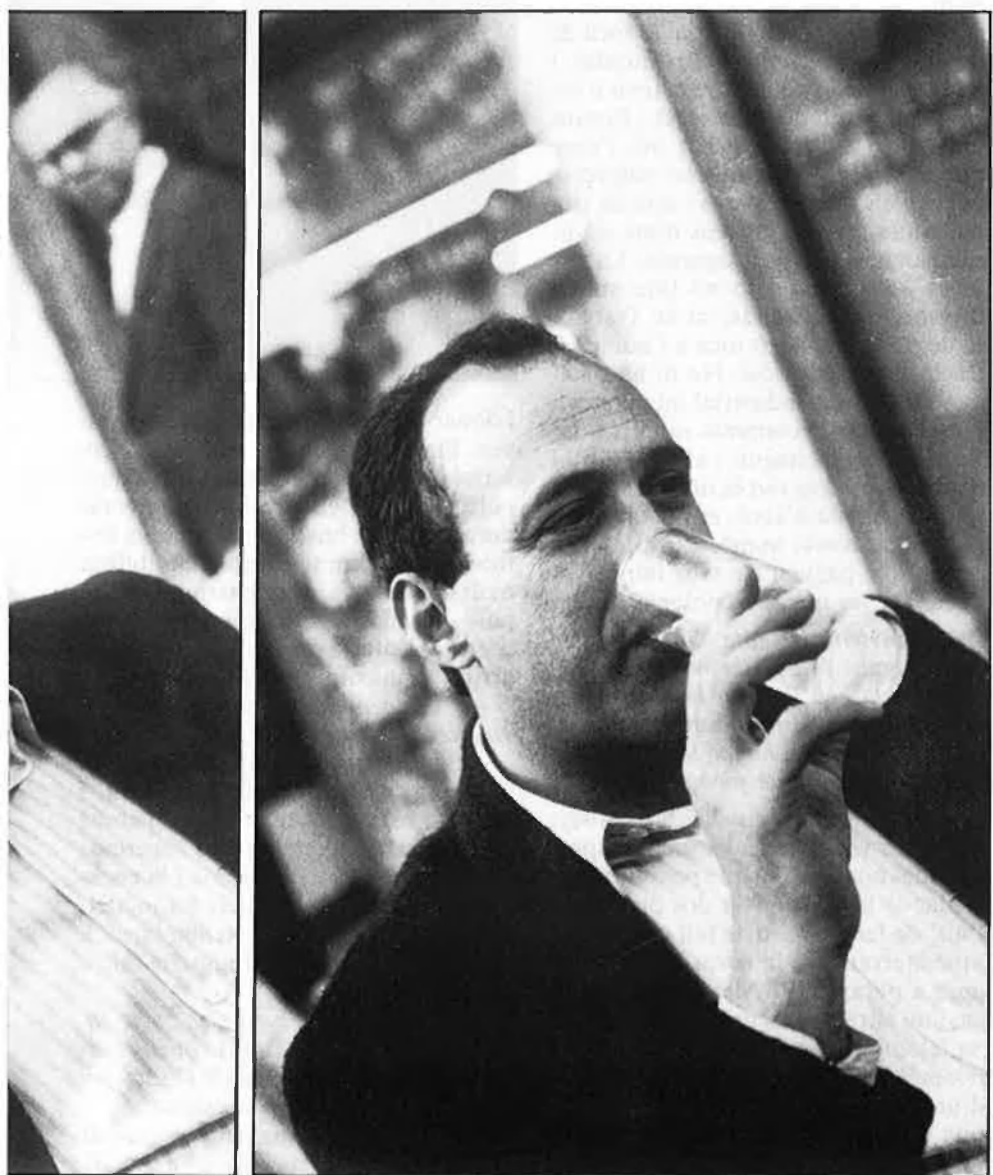
—Sí. La petita i mitjana empresa està considerada el sector més dinàmic del món industrial, pel que fa a la seua creació, però també la seua taxa de mortalitat és molt alta. Quan nosaltres calculàvem els llocs de treball, estimàrem una mortalitat futura del deu per cent en les noves empreses que havien de crear-se, i el ben cert és que no s'ha arribat a aquesta xifra. Sobre un conjunt d'unes setanta empreses, n'hi haurà quatre o cinc amb problemes d'ordre tècnic, o de gestió, o de mercat, però vaja, per sota del que pensàvem en un principi.

—*¿Quin fou el pitjor moment, per a vostè, d'aquell llarg procés de mobilitzacions i negociacions que acompanyà la reconversió a Sagunt?*

—El pitjor... potser una nit que estiguérem fins a les sis o les set del matí negociant. Fou una nit molt llarga, molt tensa, de reunió. Però, de fet, sempre es van mantenir les formes.

—*¿I quan l'increpaven pel carrer?*

—Bé, el meu nom és molt curt, i és

fàcil fer-ne apariats. Mai no m'ho vaig prendre d'una manera personal, són coses de l'ofici. Algunes vegades em feien gràcia, coses de les que em deien, n'hi havia algunes molt imaginatives... ¿com era? Ah, sí, allò de «Bru, anem per tu», ¡ha! ¡ha! Mai no em vaig sentir amenaçat, ni vaig dur escorta... Be, sí, vaig dur-ne durant un mes, però fou per imposició del governador, perquè van agafar gent d'un grup armat, i els van trobar papers amb el meu nom, i la meua adreça... Però no tenia res a veure amb la gent de Sagunt. Mai no he tingut problemes per això.

—¿Com se saluda amb Miguel Campoy, el líder sindical més fort d'aquell moment en Altos Hornos?

—Sempre hem tingut una bona relació mútua. Mai no es va produir una declaració agressiva d'ell contra mi, ni a la inversa. Vam saber mantenir el respecte mutu, i parlàvem sovint, ens telefonàvem mil vegades a casa...

—¿Què va passar amb Manuel Girona, l'anterior president de la Diputació de València?

—Que es casà, ¿no? Ah, ¡sí! I ara és el «sàdic major de Comptes», però, el síndic major de Comptes.

—¿Per què fou destituït de la presidència de la Diputació de València?

—No ho sé, jo no pertanyia a la direcció del partit en aquell moment.

—¿No fou perquè es posà del costat dels treballadors de Sagunt?

—No, no ho crec. Crec que la política interna funciona d'una altra manera, no per temes tan... directes, tan unívocs, ¿no? Els òrgans interns de direcció del partit van decidir-ho, i ja està, no passa res.

—¿Li va anar bé, a vostè?

—¿El què?

—Que Girona deixàs la presidència de la Diputació.

—No, en absolut. En primer lloc, perquè era un bon president, amb una gestió eficaç. I, en segon lloc, perquè és molt amic meu, i no em puc alegrar que a un amic li passe una cosa desagradable. I el cert és que allò fou desagradable de debò.

—En altres sectors industrials, menys importants a escala estatal, com el joguet, el tèxtil o el calçat, no s'ha fet una reconversió. Al contrari, s'han mantingut en una situació de crisi, amb tancaments, reestructuracions de plantilla, una progressiva submersió...

—És que la reconversió és un instrument dissenyat per a grans sectors, que, aplicat en altres, seria com matar mosques a canonades. Es pot aplicar a sectors concentrats, amb gran nombre de treballadors per empresa, com

el naval, o la siderúrgia, o l'automòbil, però no al joguet, o el calçat.

—Però parlàvem de sectors en procés de submersió progressiva, ¿què s'ha fet, en això?

—És molt difícil, inclús, de conèixer-ne la situació real, perquè, com el nom indica, es tracta d'economia submergida. Crec que l'administració ha d'actuar, sobre això, més per la part laboral i fiscal que per la industrial. Diguem que hi ha dues qüestions: quan la submersió de l'empresa va en detriment dels drets sindicals del treballador, històricament adquirits al llarg d'un procés de lluita, etc.; i quan, pitjor encara, hi ha activitats que posen en perill la salut i la seguretat del treballador. Això és un altre tema. Si una empresa està submergida perquè deixa de pagar els seus impostos, és un delictes, però diguem que per a mi seria menor. Economia submergida, n'hi ha hagut sempre i sempre n'hi haurà, perquè funciona d'ençà que hi ha fiscalitat al món.

Quan un procés industrial és fàcil de descompondre en processos simples, i amb maquinària que es puga tenir a casa, això, ¿com ho controles? ¿Posant un policia a cada casa? A mi, l'únic que em preocupa és que les empreses paguen els seus impostos i que els treballadors tinguem els seus drets sindicals garantits, i la seua seguretat. La resta és metafísica, i jo no tinc ànima d'inspector d'Hisenda, ni de Treball, ni de policia... Això toca a l'administració laboral i fiscal. No hi ha sistemes de política industrial que puguem lluitar contra l'economia submergida. Sempre n'hi ha hagut, i n'hi ha, i n'hi haurà. El *putting out* és un sistema històric. A banda d'això, es pot actuar a partir dels ajuts, només per a les empreses que paguen els seus impostos, l'Impiva, les noves tecnologies...

—Canviem de tema. Sí, en Indústria, Sagunt fou l'afer més sonat del seu mandat, en Turisme ho fou la possibilitat que la Disney muntàs ací el seu parc europeu. Hi hagué unes llargues negociacions. ¿Què passà?

—Pregunta-ho als de la Disney, això. Ells vingueren a fer una prospecció, mai no digueren que pensaven instal·lar-se ací. Hi havia dos projectes: l'un, de fer un parc de tall diguem-ne «mediterrani», a la costa, que podria anar a parar des d'Almeria fins a Niça, i un altre de més urbà, que és el que ha triomfat, prop de París. O que ha triomfat en teoria, perquè ja fa més d'un any, i encara no hi han posat ni una pedra. Ací van venir, i ens costà molts diners i molt de temps atendre'ls

i donar-los la informació que demanaven. Finalment, la seua política empresarial interna decidí. Una política que, personalment, em sembla «conservadora», perquè buscaren el benefici immediat, en comptes d'una rendibilitat molt més àmplia, a llarg termini, en un parc de tall «mediterrani». La nostra oferta, i l'oferta econòmica de l'estat, arribà al màxim que es podia oferir.

—¿Tenia moltes ganes, vostè, que vingués la Disney?

—Sí, crec que hauria estat entrar en un tipus de circuit turístic diferent, i això no està gens malament. També hauria tingut efecte per les repercussions, a banda de l'hoteleria i la construcció, en sectors com els del joguet, o el tèxtil... els *gadgets*, els ninots, etc., són coses que la nostra indústria fabrica ja.

—¿És cert que hi hagué un pacte entre vostè i Francesc Sanuy, que actuava com a negociador amb la Disney per part de la Generalitat catalana?

—Hi hagué una mena de «pacte de cavallers», a fi de no entrar en una di-

nàmica de desqualificacions mútues respecte a les dues zones proposades, i s'acomplí. També ens passàvem informació sovint; anà molt bé. Amb gran disgust dels que esperaven l'espectacle que dues autonomies importants s'estirassen dels cabells. Es digueren moltes maldats, en mitjans polítics i periodístics.

—L'Impiva —Institut de la Petita i Mitjana Empresa Valenciana— i l'ITV —Institut Turístic Valencià— són els seus dos fills predilectes, diuen.

—Sí que ho són, sobretot perquè es tracta de dues creacions originals, perquè a l'estat no hi havia fins ara models similars. Però també hem fet a la Conselleria textos legislatius importants, i una altra cosa, que potser és menys cridanera, però que també és important: l'Institut de Promoció d'Energies Alternatives i Estalvi Energètic, que també funciona molt bé, però que suposa una tasca més lenta i silenciosa. A l'Impiva, li tinc un cert afecte. Fou una idea nostra, i està aconseguint un alt nivell d'eficàcia i ac-

ceptació en la societat valenciana i el món empresarial. Em pense que, a la llarga, serà una de les realitzacions més importants del govern valencià.

—La gent el coneix sobretot perquè subvenciona activitats de disseny de coses «rars»...

—Aquesta és la part que més interessa la premsa, i de la que més es parla, és clar. Però em fa la impressió que en això del disseny ja s'està passant massa de rosca. Comença a ser veritat allò de «Xati, ¿estudies o dissenyes?», i caldrà posar les coses al seu lloc, ara sembla que tot és disseny. A mi, que m'agrada molt la moda, el que menys m'interessa és el disseny de moda. M'interessa molt més el disseny industrial, que és el que realment té importància per a nosaltres.

—Tornant a l'Impiva, ¿creu que se'l mereix, l'empresariat valencià, tradicionalment tan conservador i poc arriscat?

—Mai no em pregunte això. Senzillament, crec que ací hi ha un tipus d'indústria que necessita una sèrie de

«M'interessa més el disseny industrial que el de moda».

canvis, pel que fa a disseny, el control de qualitat, la modernització d'estructures, les noves tecnologies... En fi, que ens hi juguem el futur, en això. En fi, oblidar-nos d'aquestes bajanades de poble de si farem un Silicon Valley i que les noves tecnologies són el velló d'or. Són mitjans de producció que cal introduir, no només per a fer rebuts i cartes per ordinador, sinó en tots els aspectes. I, pel que fa als empresaris, crec que sí, que ho mereixen. Hi ha una visió molt metropolitana de l'empresariat valencià, una visió que no va més enllà de les quatre creus de terme de la ciutat. Cal anar a més llocs, a Castelló, al Vinalopó, a Ibi i Castalla, a Alcoi, a Ontinyent... En tots els sectors hi ha empreses punteres, però potser és en la ceràmica, a Castelló, el sector on la relació inversió-lloc de treball és més alta, amb inversions fortíssimes que cal fer, i la tecnologia canvia pràcticament d'any en any. Potser a nivell global, per l'esforç financer i la gran complicació que suposa, tinc una gran admiració per aquest sector.

—Pel que fa a Comerç, el conflicte més fort ha vingut amb la normativa d'horaris comercials, mil vegades recoreguda pels grans magatzems, que han acabat guanyant els recursos.

—No hi ha hagut cap enfrontament, amb això. El que hi ha són interessos contraposats entre una política que a nivell de tot l'estat estan imposant les grans empreses de distribució i una necessitat expressada pels sectors de petit i mitjà comerç d'una certa regulació, que no és intervencionisme, sinó marcar les normes del joc. Marcar-les, en aquesta dinàmica estúpida i desbaratada d'obertura en festius, prolongacions de jornada indiscriminades, etc. Cal pactar amb tots i tractar de garantir els interessos simultanis de comerciants, treballadors i consumidors, tan contraposats. No m'importa, pel que fa als horaris, haver perdut una batalla, perquè en definitiva, hem guanyat la guerra. La Llei de Comerç ja existeix i és un fet, malgrat alguns. El que haja guanyat les famoses sentències que se les penge a casa i les emmarque, si vol.

—Parlem de la Caixa d'Estalvis de València, per acabar. La seua controvertida candidatura a la presidència, que no trobà el suport del seu partit, i la designació final de Fernández Calabuig... ¿Què ha passat, realment?

—No, no, deixa la Caixa. La Caixa està de rebaixa, que diu la cançó... No comment. □